

AKVIZICE HUDEBNÍHO ODDĚLENÍ KNIHOVNY MĚSTA HRADCE KRÁLOVÉ

Šimona Šimonová, Knihovna města Hradec Králové

Hudební oddělení Knihovny města Hradce Králové (dále HO) půjčuje knihy, noty, audiovizuální dokumenty (CD, MC, DVD, VK) a CDROMy. Akvizici provádějí katalogizátoři podle jednotlivých typů dokumentů, ale svými návrhy se účastní všichni pracovníci HO.

Knihy

Akvizice knih je prováděna zčásti oddělením knihovních fondů a odbornou literaturu dle dalších požadavků si vybírá a objednává HO samo. Knihy a seriály jsou zpracovávány v oddělení knihovních fondů.

Akvizice je prováděna:

- při běžných, každotýdenních nabídkách zprostředkujícího králové-hradeckého knihkupectví ve spolupráci s oddělením knihovních fondů Knihovny města Hradce Králové
- vlastním výběrem z katalogových nabídek.
- nákupem odborné literatury z vysokoškolských vydavatelství 1x-2x ročně

Nákup odborné literatury je řízen především požadavky katedry hudební výchovy Univerzity Hradec Králové. Zdrojem jsou i náměty návštěvníků a samozřejmě katalogy vydavatelů.

Při profilování fondu jsme, bohužel, stále omezováni jazykovým „konzervatismem“ především u odborné a studující veřejnosti, a proto nelze nakupovat tituly v jiné řeči než češtině. Pouze výjimky encyklopedického charakteru jsou tolerovány pro neexistenci obdobných titulů české provenience.

Noty

HO samostatně nakupuje a zpracovává noty a kromě knih zpracovává i další níže zmíněné dokumenty.

V průběhu předchozích let (v době předrevoluční) byly tituly široce dostupné nejen na domácím, nýbrž i zahraničním trhu, především vydavatelství v zemích RVHP. I z těchto zdrojů čerpalo oddělení tituly,

kteře jsou v současné době zcela nevydávané a tvoří velmi kvalitní jádro fondu. Pro nízkou cenu not bylo možno nakupovat multiplikáty i do počtu 5-10 kusů. Pozitivní vliv na rozsah a kvalitu budovaného fondu hudebnin měl povinný výtisk, který hudební oddělení dostávalo do roku 1994.

Po přechodné době malé nabídky v období 1. polovině 90. let, kdy nákup přes Kulturní střediska zahraničních zemí, případně přímo od zahraničního vydavatele ustal a slovenský trh se stal trhem zahraničním, HO pracně shánělo ve svém regionu zástupce vydavatelů ze zahraničí. Sehnalo jediného, ing. Husáka, který zastupoval především vydavatele Schott a Leduc. Smrt velkého znalce hudby a dobrého obchodníka přerušila dobrou spolupráci a oddělení začalo hledat jiná spojení.

V současné době má hudební oddělení navázanu trvalou spolupráci s Editio Bärenreiter, firmou Talacko Praha, Blesk Market Ostrava, Barvič–Novotný Brno, přes které nakupuje zahraniční i české tituly.

Z českých vydavatelů, kterých je dnes už řada, je možné jmenovat např. Nakladatelství Českého rozhlasu, Spectrum–Blabla, Nela–Ladislav Němec, Amos Editio–Věroslav Němec.

Akvizice se realizuje především formou objednávek dle nabídkových katalogů a z Internetu, případně formou přímého nákupu při návštěvě hl. města, Brna či vydavatelství v místě působení.

Profilace fondu vychází z charakteru potenciálních hudebních uživatelů knihovny. Ve městě působí katedra hudební výchovy při Pedagogické fakultě Univerzity HK, dále symfonický orchestr, dvě ZUŠ, několik pěveckých sborů a množství komorních amatérských souborů. Opomenuti samozřejmě nemohou být ani běžní návštěvníci oddělení.

S ohledem na požadavky všech těchto možných klientů se buduje fond hudebnin. Základem je klavírní a klávesový repertoár. Pracovníci sledují velký rozvoj požadavků na vokální tvorbu pro sbory i jednotlivé hlasy. Proto se, více než v předchozí době, doplňuje literatura tohoto charakteru. Podobně, na rozdíl od předchozích dob, kdy se rovnocenně klavíru např. nakupoval fond houslí, je nyní větší zájem o varhanní tvorbu a notové materiály pro dechové nástroje, zejména trubku a saxofon. Nakupují se hudebniny ve formě partitury, i když se zákazníci více než dříve starají o zajištění i jednotlivých partů.

Bohužel zajištění kvalitních titulů dle zájmu a požadavků uživatelů je možno uspokojit, vzhledem k vysokým a stále rostoucím cenám hudebnin pouze v počtu jednoho, velmi zřídka dvou exemplářů proti multiplikátům dob minulých.

Zvukové nosiče

Podobně jako noty, jsou i zvukové nosiče nakupovány a zpracovávány v HO. Akvizice zvukových nosičů je vedena čtyřmi zdroji:

- doplňováním přes pravidelného dealera – fond vážné hudby a etnické hudby, česká vydavatelství (cca 3-4x do roka)
- nákupem podle vlastní analýzy na trhu a z časopisů či z hitparád – pracovníce HO přes spolupracujícího prodejce ve městě – populární i vážná hudba a mluvené slovo od zahraničních i českých vydavatelů
- příležitostnými nákupy dle nabídek prodejců z republiky (řešení např. sponzorskými penězi apod.)
- nárazovými nákupy podle nabídky trhu v místě bydliště

Ve spolupráci s katedrou hudební výchovy se snažíme nakupovat fond podle potřeb katedry i dalších případných požadavků hudebních institucí Hradce Králové (ZUŠ, Filharmonie apod.). Základem je však námi nastavená procentuální profilace pro běžného klienta. Při profilaci platí poměr na cca 45 % vážné hudby, 45 % populární hudby a 10 % mluveného slova. Stále se zvyšující zájem o nosiče s mluveným slovem (jazykové kurzy, pohádky a povídky pro děti, nahrávky románu, povídek a pořadů pro dospělé) však vybízí k přehodnocení a v současné době se snažíme navýšit akvizici právě tohoto žánru. Bohužel jej na trhu není tolik, kolik by naši uživatelé potřebovali.

Samostatnou kapitolou je devítiměsíční odkladná lhůta pro půjčování zvukových nosičů. Noční měra všech hudebních knihoven rozpíná svá křídla i nad námi. Naštěstí jsme zjistili, že naši uživatelé si stále půjčují průřezově (přes celý fond) a proto je možné hlad po „nových“ CD řešit nákupem titulů, které se dají půjčovat okamžitě (mnohdy jde posluchači ne tolik o titul nový, jako neoposlouchaný a tudíž, pokud je nová nabídka, je spokojen). Nám se tím ukrátí lhůta titulům které musejí čekat na uvolnění.

DVD

Doplňujeme nejčastěji dle nabídkových katalogů firem a nákupem od dealera.

Vzhledem k tomu, že v současné době nepůjčuje HO tituly domů, je fond budován s ohledem na výchovně vzdělávací programy pro školy a pořady pro veřejnost.

MP3

Novým médiem na trhu s nosiči je formát MP3. Knihovnický začal být využíván Macanovou knihovnou pro nevidomé a slabozraké a pružně je distribuován do knihoven spolupracujících s Macanovu knihovnou.

Druhým oddělením v Knihovně města Hradce Králové, které formát MP3 zatím zkoumá dle nabídky trhu testuje, je hudební oddělení. Na trhu je dosud k dispozici mluvené slovo – klasická literatura. Akvizice se bude nadále rozvíjet dle nabídky trhu a možností knihovny.

CDROM

Akvizici CDROM popsala kolegyně Libuše Hrdá v článku Akvizice hudebně vzdělávacích CDROM ve Čtenáři č. 9/2006.

Proto na něj odkazuji a uvádím z něho souhrn.

Akvizici CDROM provádí specializovaný pracovník, který zohledňuje návrhy ostatních kolegů i čtenářů. Většinu titulů získáváme koupí. Hudební CDROM kupujeme téměř vždy, nehudební musejí mít hudební kapitolu. Výjimku tvoří pouze jazykové kurzy. Dary od českých a zahraničních vydavatelů tvoří další část fondu. Nákup CD ROM ze zahraničí je obtížný pro pracné zjišťování úrovně distribuce do Evropy a Čech. Forma elektronického zdroje je CDROM, CD Enhanced (CD Extra?) (zvukové s dat. stopou), a DVD ROM.

Do fondu se nakupují nehudební tituly, ve kterých je byť kapitolou hudba obsažena (př. cestopisný CDROM) a hudební tituly typu encyklopedie, notových CDROM, rozborů skladeb, výukového softwaru, dětských titulů.

Při výběru se musí zohlednit technické systémové požadavky WIN XP, jazyková verze (v případě více variant má přednost anglický jazyk). Zdrojem akvizice je internet a katalogy vydavatelů a distributorů a online katalogy univerzit. Přínosem je databáze Ebsco. Nezanedbatelným zdrojem informací je i dlouhodobě budovaný soubor desiderat.

Vytvořili jsme si dobrou spolupráci především s uživateli z řad veřejnosti v dodávání námětů pro dotváření fondu. Spolupráce s hudebními školami všech typů se rozbíhá trochu klopotněji a dlužno říci, že je především na hudebním oddělení, aby vyvíjelo aktivity, které by vedly k trvalé a tvůrčí spolupráci zejména s Univerzitou HK.

Nicméně v současné době akviziční a zpracovatelská politika hudebního oddělení KMHK nese vcelku dobré ovoce a my doufáme, že odezva hudební veřejnosti spolu s kvalitní nabídkou vydavatelství nám pomohou budovat fond takový, abychom dostáli kvalitě svých předchůdců akvizitorů i katalogizátorů.